

[Gert Petersen.]

efterhånden antaget karakter af en prøvesten — kan ikke indgyde noget menneske tillid.

Heller ikke i Europa har dansk udenrigspolitik virkelig forberedt sig på de nye tegn, der viser sig over vor verdensdel. Betegnelserne for vor udenrigspolitik er f. eks. forholdet til Oder-Neisse spørgsmålet. Vi havde jo en debat herom for ikke så længe siden. Dengang blev jeg belært af de øvrige ordførere, ikke mindst af hr. Per Hækkerup, om, at vi burde gå sagte for ikke at forstyrre den fornyelsesproces, der var i gang i vesttysk politik, og som den socialdemokratiske ordfører knyttede sammen med udenrigsminister Brandts navn, hvad jeg i øvrigt ikke er helt uenig med ham i. Jeg måtte endda til slut påhøre en lille moralprædiken af hr. Per Hækkerup om, hvordan man kunne risikere, at en dansk anerkendelse af Oder-Neisse grænsen kunne ende med en udtalelse fra den tyske forbundsdag, som slet ikke var i vor interesse, og derfor burde vi gå stille med dørene.

Og hvad oplevede vi så kort tid senere? Vi oplevede, at socialdemokratiet, det ene af regeringspartierne i Bonn, selv tog et skridt hen imod anerkendelse af den omstridte grænse, ikke fuldt tilfredsstillende efter min opfattelse, men dog et skridt i denne retning. Men hr. Brandt havde åbenbart ikke engang spurgt hr. Kiesinger først, og vi oplevede så, at den vesttyske udenrigsminister blev tilrettevist af sin forbundskansler, og selv om man udsendte en slags erklæring, der skulle lappe på uenigheden, er uenigheden nu ganske klar for enhver. Så spørger jeg: ville det have været så ringe, om Willy Brandt havde kunnet henvise til, at sådan siger de også i vore nabolande? Nok tæller Danmark ikke meget, jeg tror såmænd ikke engang, i modsætning til hr. Per Hækkerup, at Danmark tæller så meget, at vi kunne fremprovokere en erklæring fra den vesttyske forbundsdag; men vi kunne have været et lille lod i hr. Brandts vægtskål, når den skulle vejes op mod hr. Kiesingers. Nu var situationen den omvendte. Nu kunne forbundskansleren, hvis han ville, sige til sin udenrigsminister: se, selv i Danmark, hvor et af regeringspartierne var lidt uheldigt på grund af sin agitation før

valget, selv dér har man offentligt fastslået, at min, Kiesingers, politik er den rigtige.

Jeg må nok spørge, om det er det, man forstår — det var hr. Per Hækkerup, der brugte udtrykket, dengang vi debatterede det — ved at hjælpe de demokratiske kræfter i Vesttyskland. For at der ikke skal være nogen misforståelse, vil jeg da tilføje, at jeg i høj grad regner det vesttyske socialdemokrati med til disse demokratiske kræfter. Men jeg tror ikke, at den tavshed, der har præget dansk udenrigspolitik, og som den debat jo også mandede ud i, er nogen hjælp til disse demokratiske kræfter.

Overhovedet må man vel nok sammenfattende sige, at vor udenrigspolitik har været præget af en begrænset bevægelse i Vietnamspørgsmålet, af betydelig dristighed dér, hvor det var mindst farligt at være dristig, i en række oversøiske spørgsmål — spørgsmålet om Sydafrika, Angola osv. — og i Grækenlandsspørgsmålet, og af total ubevægelighed dér, hvor vi har vore egne nærmeste umiddelbare problemer, nemlig i Europa.

Jeg må tilføje, at jeg værdsætter initiativerne vedrørende Grækenland og en række oversøiske nationer. Jeg mener for så vidt, at der her i dansk udenrigspolitik i de sidste 5-6 år har udviklet sig ansatser til en aktivisering af hele vor udenrigspolitik, men det er ikke kommet ud over ansatserne.

Især forekommer dansk Europapolitik mig at være et særegent kapitel. Vi har i kraft især af NATO og i konsekvens af Vesttysklands optagelse i foreningen viklet os ind i et sæt af traktater og aftaler, som tvinger os til at sidde næsten helt passive og lade tingene ske om os, og så må vi i øvrigt håbe, at det går godt. Netop denne passivitet er for mig at se et eklatant bevis på, hvor fejlagtigt hele NATO-politikken har været. Det fremgik f. eks. af den debat, som jeg allerede har omtalt, at det næsten ligesom lå i luften, at denne Oder-Neisse grænse bliver nok liggende, hvor den ligger. Men sige det åbent, nej, ikke tale om.

Vi har oplevet, at i hvert fald det radikale venstre ved flere lejligheder har givet udtryk for, at man før eller senere måtte anerkende DDR, men sige det nu? Ikke under nogen omstændigheder, for det må vi ikke af hensyn til, som udenrigsministeren meget kor-